

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 602/2013-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. Š., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. O. M., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tost 18/2013 z 29. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2013 doručená sťažnosť M. Š., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tost 18/2013 z 29. mája 2013.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru T, sp. zn. ČVS: PPZ-133/BOK-Z-2008 z 15. novembra 2011 bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, za obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti, za zločin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky, za obzvlášť závažný trestný čin vydierania. Uznesením sudcu pre prípravne konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 89/2011 z 18. novembra 2011 bol sťažovateľ vzatý do väzby. Dňa 10. decembra 2012 prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor špeciálnej prokuratúry“) podal obžalobu. Po podaní obžaloby uznesením uvedeného súdu sp. zn. PK 2T 43/2012 z 18. decembra 2012 bolo rozhodnuté o ponechaní sťažovateľa vo väzbe. V dôsledku jeho sťažnosti proti uvedenému uzneseniu najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 48/2012 z 3. januára 2013 rozhodol o zamietnutí sťažnosti. Dňa 16. apríla 2013 sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby na slobodu z dôvodov nezákonnosti väzby a neprimeraných prietáhov v konaní. Sudca pre prípravné konanie v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 30/2013 uznesením z 10. mája 2013 rozhodol o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu. Proti tomuto uzneseniu však podal sťažnosť prokurátor špeciálnej prokuratúry. Najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tost 18/2013 z 29. mája 2013 rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie zrušil v celom rozsahu a žiadosť o prepustenie na slobodu zamietol, v dôsledku čoho sťažovateľa ponechal vo väzbe.

Sťažovateľ rozhodnutie najvyššieho súdu považuje za protiústavné, pretože

«Od doby môjho vzatia do väzby neexistovali a ani neexistujú žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali väzbu z akéhokolvek zákonného dôvodu, tieto sú do dnešného dna len abstraktnou úvahou súdov. Pripúšťam, že na začiatku vyšetrovania je problematické bez podrobnejšieho poznania trestnej veci rozhodnúť o väzbe, pričom v tej dobe dôkazy, ktorými disponoval súd, resp. dôkazy, ktoré ešte neboli vykonané mohli

zakladať domnienku jej dôvodnosti, avšak tú je potrebné skúmať v každom jej štádiu vzhľadom na známe skutočnosti.

V súčasnej dobe boli v trestnej veci vypočutí všetci obvinení, svedkovia a boli zabezpečené aj ďalšie dôkazy, ktoré jednoznačne preukazujú nedôvodnosť mojej väzby. Vyšetrovanie bolo ukončené, OČTK nemajú naplánované žiadne procesné úkony, a vec bola vrátená do prípravného konania z dôvodu porušenia ustanovenia § 208 ods. 1 Trestného poriadku, nakoľko mi nebolo umožnené preštudovať vyšetrovací spis oboznámiť sa s dôkazmi.

V súčasnej dobe moja väzba je nezákonná, z dôvodov, na ktoré v mojej sťažnosti poukazujem a týmto žiadam o posúdenie zákonných dôvodov väzby.

Rozhodovanie o mojom ďalšom trvaní väzby Špecializovaným trestným súdom v Pezinku dňa 18. 12. 2012, sp. zn. PK-2T/43/2012 podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku, bolo nezákonné, nakoľko samotné podanie obžaloby bolo v rozpore s Trestným poriadkom, z dôvodu, že vyšetrovanie v mojej trestnej veci nebolo pred podaním obžaloby riadne skončené, pretože mi nebolo umožnené v primeranej lehote preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania podľa § 208 Trestného poriadku, nakoľko mi vyšetrovateľ nepredložil spisy v originály, ale len podľa ním slovne uvedeného rovnopis, ktorý mi predložil dňa 04. 10. 2012, pričom spis v podobe rovnopisu nebol takto označený a nebol riadne žurnalizovaný. Na základe toho vyšetrovateľ dňa 25. 10. 2012 predložil k preštudovaniu opätovne kópiu spisov s tým, že nebolo označené či ide o originál alebo rovnopis, vyšetrovateľ tvrdil, že ide o rovnopis, tieto „spisy“ boli zoradené v šanónoch, kde chýbal obsah tohto spisového materiálu, bez previazania šnúrkou a s ďalšími závadami, ktoré som do protokolu uviedol. Opätovne sme vyšetrovateľa s obhajcom upozornili, že žiadame, aby nám bol predložený originál spisov nakoľko Trestný poriadok neobsahuje možnosť používať pri takýchto úkonoch tzv. rovnopis. Vyšetrovateľ bol mojím obhajcom pred termínom preštudovania vyšetrovacieho spisu upozornený telefonicky, že žiada, aby mu dňa 25. 10. 2012 bol predložený originál spisov, ktorý bude žurnalizovaný podľa vyhlášky MS SR č. 618/2005 Z. z. V tomto prípade nepostupoval vyšetrovateľ podľa predpísaných noriem a predložil spisy v kópii bez akejkoľvek možnosti verifikácie ktorejkoľvek listiny, bez riadnej žurnalizácie, očíslovania listov, a predovšetkým vylúčenia možnosti doplnenia spisového materiálu, z dôvodu, že spis nemal previazaný,

opečiatkovaný, a s uvedením obsahu zhodujúcim sa číslami listov vyšetrovacieho spisu, na čo sme v zázname o preštudovaní vyšetrovacieho spisu dňa 25. 10. 2012 vyšetrovateľa upozornili. O tom, že k takémuto nepreštudovaniu spisov, bol vyhotovený protokol o preštudovaní spisu dňa 04. 10. 2012 a dňa 25. 10. 2012, kde sú uvedené všetky nedostatky vytýkané z mojej strany, pričom vyšetrovateľ podpísal predmetné protokoly a nenamietal vytýkané vady a ani sa k nim nijako osobitne nevyjadril. ...

V súčasnosti predmetná trestná vec sa opätovne nachádza v prípravnom konaní, pričom som toho názoru, že len nezákonným postupom vyšetrovateľa PZ, ktorý porušil zásadným spôsobom moje práva na obhajobu a prokurátor, ktorý vykonáva dozor nad zákonnosťou v prípravnom konaní, takýto nezákonný postup vyšetrovateľa PZ odobril tým, že podal na moju osobu podľa § 234 Trestného poriadku obžalobu. Obžaloba bola podaná nezákonne čo vyplýva z rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu v Pezinku dňa 19. 02. 2013, sp. zn. PK-2T/43/2012.

Vzhľadom k tomu, že aj napriek tomu, že vec bola vrátená do prípravného konania, nebolo rozhodnuté o mojom ďalšom trvaní väzby, je moja väzba v súčasnosti nezákonná ...

Z vyššie uvedených dôvodov, chcem poukázať na tú skutočnosť, že o mojom ďalšom trvaní väzby nebolo súdom rozhodnuté. Väzba v prípravnom konaní bola na základe Uznesenia sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok zo dňa 25. 09. 2012. sp. zn. Tp 89/2011 predĺžená do 15. 01. 2013. Dňa 18. 12. 2012 Špecializovaný trestný súd v Pezinku. sp. zn. PK-2T/43/2012 po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol, že sa ponechávam vo väzbe, počas konania pred súdom. Špecializovaný trestný súd dňa 19. 02. 2013 na verejnom zasadnutí za účelom predbežného prejedania obžaloby podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, obžalobu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR sp. zn. Gv 198/11-284 zo dňa 10. 12. 2012 odmieta a vec vracia prokurátorovi, pretože zistil závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby. Voči tomuto rozhodnutiu podal prokurátor sťažnosť, ktorú Najvyšší súd SR uznesením dňa 26. 03. 2013. sp. zn. 5 Tost 5/2013 zamietol. Z týchto dôvodov lehota väzby v prípravnom konaní uplynula dňa 15. 01. 2013 a z dôvodu, že bola vec vrátená prokurátorovi do prípravného konania, zanikla aj väzba v konaní pred súdom.

Je absolútne neprípustné aby som bol držaný nezákonne vo väzbe bez toho aby o nej rozhodol príslušný súdny orgán, len s poukazom na ustanovenie § 76 ods. 10 Trestného poriadku, čo je v príkrom rozpore s čl. 5 odst. 1 Dohovoru. Nedostatok zákona nemôže byť odstraňovaný aplikačnou praxou bez vzťahu dodržiavania medzinárodných zmlúv a Ústavy SR, pretože v § 72 Trestného poriadku nie je vyriešená otázka rozhodovania o väzbe v prípade vrátenia veci do prípravného konania. ...

Najvyšší súd Slovenskej republiky, vo svojom odôvodnení sa nevysporiadal s mojimi námietkami k porušeniu § 76 ods. 1 Trestného poriadku, a následnej nezákonnosti trvania väzby s poukazom na § 76 ods. 1 Trestného poriadku, a dôvodmi, ktoré uviedol vo svojom odôvodnení Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 30/2013.

Chcem poukázať na porušenie práva na spravodlivý proces zakotveného v čl. 6 Dohovoru. Ako vyplýva z judikatúry ESLP, je povinnosťou súdov pri svojej rozhodovacej činnosti dať odpoveď na všetky otázky relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, pričom niet pochybnosti o tom, že Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, vo svojom uznesení zo dňa 10. 05. 2013, sp. zn. Tp 30/2013, v rámci odôvodnenia svojho uznesenia poukázal predovšetkým na tú skutočnosť, že neprimerané prieťahy v konaní vznikli z dôvodu, že: „... vec obvineného M. Š. so ku dňu rozhodovania o podanej žiadosti o prepustenie z väzby, k 10. máju 2013, teda po piatich mesiacoch stále nachádza v tom štádiu konania, v ktorom sa vec nachádzala už dňa 10. decembra 2012. K tomuto časovému posunu nedošlo zavinením obvineného M. Š., ale porušením práv obvinených na obhajobu vyšetrovateľom, ako je to overiteľné z odôvodnení vyššie označených súdov. Pokiaľ by bolo prípravné konanie vykonané v súlade s Trestným poriadkom a spis by bol vytvorený v súlade s vyhláškou Ministerstvo spravodlivosti SR č. 618/2005 Z. z., je v rovine rozumnej istoty očakávanie, že vec mohla byť od decembra 2012 meritórne už rozhodnutá eventuálne sa mohlo konanie pred súdom blížiť ku skončeniu dokazovania, lebo nejde o vec, ktorá by bola z hľadiska spisového materiálu alebo z hľadiska návrhu prokurátora na vykonanie dôkazov s odvolaním sa na obžalobu podanú 10. decembra 2012 svojím rozsahom neprimerane náročná. Obvinený M. Š. by teda nemusel „čakať“ vo väzbe piaty mesiac (po podaní obžaloby) na zákonné skončenie prípravného konania len kvôli tomu, že sa vlastne napráva pochybenie prípravného konania. Tieto skutočnosti v žiadnom prípade

nemôžu odôvodňovať nevyhnutnosť času trvania väzby podľa § 76 ods. 1 Trestného poriadku.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v odôvodnení uznesenia zo dňa 29. 05. 2013, sp. zn. 3 Tost 18/2013, sa vôbec nevysporiadal s podstatou odôvodnenia Uznesenia Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 30/2013 zo dňa 10. 05. 2013, ktoré pozostávalo s poukázaním n a subjektívne neprimerané prietahy v konaní spôsobené výlučne OČTK, ktoré konali vo vzťahu k mojim právam na obhajobu v rozpore so zákonom. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci svojej rozhodovacej činnosti, v konaní č. k. 3 Tost 18/2013 ignoroval dôvody, na ktoré poukázal Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, vo svojom uznesení zo dňa 10. 05. 2013, sp. zn. Tp 30/2013, žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s dôvodom prepustenia z väzby na slobodu, a to z dôvodu, že nezákonnosť postupu OČTK v prípravnom konaní, nemôžu v žiadnom prípade odôvodňovať nevyhnutnosť času trvania väzby podľa § 76 ods. 1., teda nezákonné prietahy v konaní zo strany OČTK vznikli minimálne od 10. decembra do 2012 do 10. apríla 2013.».

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vo veci vydal tento nálež:

„1. Postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 05. 2013 pod sp. zn.: 3 Tost 18/2013, boli porušené základné práva M. Š.,..., trv. bytom M., garantované čl. 5, ods. 1, písm. c), ods. 2 a čl. 6 ods. 1, ods. 3, písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 17 ods. 2 a čl. 46. ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 05. 2013 pod sp. zn.: 3 Tost 18/2013 sa zrušuje.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť trovy konania k rukám advokáta JUDr. O. M. z Advokátskej kancelárie M., s. r. o. sa sídlom B.,... a to do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, ak sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom... zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný orgán pre dôvodne podozrenie zo spáchania

trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Pozbaviť niekoho osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru možno len „v súlade s konaním ustanoveným zákonom a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a)] musí byť zákonné“.

Podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru každý, kto je zatknutý, musí byť oboznámený bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po celú dobu, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spravodlivosti.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má minimálne právo byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 88/07).

Podstatou sťažnosti je námietka sťažovateľa, že v jeho prípade už neexistujú žiadne dôvody väzby, preto ak najvyšší súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a ponechal ho vo väzbe, je to v rozpore so zákonom a označenými článkami ústavy a dohovoru.

Ústavný súd poukazuje na to, že v zásade nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie nevykonané všeobecnými súdmi.

Sťažovateľ tiež namieta, že napriek tomu, že vec bola po odmietnutí vrátená do prípravného konania, nebolo rozhodnuté o ďalšom trvaní jeho väzby. V tejto súvislosti poukazuje na vec *Bruncko proti Slovensku*, kde Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že trvanie väzby v konaní pred súdom potom, čo uplynula lehota väzby predĺžená ešte v priebehu prípravného konania, nebolo v súlade s čl. 5 ods. 1 dohovoru.

K uvedenému ústavný súd konštatuje, že v prípade sťažovateľa nejde o analogickú situáciu vzhľadom na to, že v jeho prípade bolo o väzbe rozhodnuté tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom. Dôvodmi väzby a zákonnosťou zbavenia slobody sťažovateľa sa opakovane zaoberali všeobecné súdy v nadväznosti na jeho žiadosť o prepustenie z väzby podanú prostredníctvom jeho obhajcu 16. apríla 2013.

Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že sťažovateľ na viacerých miestach v odôvodnení svojej sťažnosti orgány činné v trestnom konaní a prokurátora špeciálnej prokuratúry označuje za orgány, postupom ktorých nedochádzalo k urýchlenému konaniu a došlo k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru, napriek tomu v petite sťažnosti za porušovateľa svojich práv označuje len najvyšší súd. Preto sa ústavný súd vo vzťahu k uvedeným štátnym orgánom s jeho často aj pádnymi námietkami zaoberať nemohol.

Zároveň ústavný súd poukazuje na existenciu uznesenia Špecializovaného trestného súdu č. k. PK-2T/14/2013-7994 z 1. augusta 2013, ktorým Špecializovaný trestný súd

rozhodol o väzbe sťažovateľa od 31. júla 2013 vzhľadom na podanie obžaloby prokurátorom špeciálnej prokuratúry 10. mája 2013 v ďalšej trestnej veci vedenej pod sp. zn. VII/1Gv 221/11 pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1 a 5 písm. c) Trestného zákona; z tohto dôvodu sa ústavný súd mohol zaoberať väzbou sťažovateľa k 31. júlu 2013.

Vo väzobných veciach platí, že skúmanie primeranosti určenej lehoty väzby prináleží predovšetkým všeobecným súdom. Na tento účel im patrí skúmať všetky okolnosti spôsobilé potvrdiť alebo vyvrátiť existenciu verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe. Predovšetkým na základe dôvodov uvedených v týchto rozhodnutiach (prípadne aj na základe nesporných skutočností uvedených obvineným v jeho žiadosti) ústavný súd zisťuje, či boli, alebo neboli porušené označené články ústavy a dohovoru (*mutatis mutandis Toth c. Rakúsko* z 12. decembra 1991).

Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Tost 18/2013 z 29. mája 2013 uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal predložený spisový materiál a s poukazom na vyššie citované ustanovenia dospel k záveru, že sudca pre prípravné konanie nerozhodol správne a v súlade so zákonom, keď napadnutým uznesením obvineného M. Š. prepustil z väzby na slobodu.

Pri skúmaní materiálnych podmienok trvania väzby obvineného najvyšší súd zistil, že trestné stíhanie obvineného pre skutky, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie sa vedie dôvodne, skutky boli spáchané a existuje dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchal obvinený aj spolu s ďalšími obvinenými osobami. Tieto skutočnosti vyplývajú z doteraz zabezpečených dôkazov.

Splnená je aj ďalšia základná materiálna podmienka, a to existencia väzobného dôvodu podľa § 73 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Tento dôvod vychádza z existencie konkrétnych skutočností uvádzaných svedkyňou S. tak, ako na to bolo poukázané v doterajších rozhodnutiach o väzbe, naposledy v uznesení Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 18. decembra 2012, sp. zn. PK-2T 43/2012, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky z 3. januára 2013, sp. zn. 1 Tost 48/2012. Najvyšší súd si závery týchto rozhodnutí osvojuje a v ďalšom na ne odkazuje.

Najvyšší súd sa nestotožnil ani s názorom sudcu pre prípravné konanie, že v danej veci došlo k neodôvodneným prietahom v konaní. Po odmietnutí obžaloby Špecializovaným trestným súdom v Pezinku dňa 19. februára 2013 bola vec vrátená prokurátorovi na došetrenie.

Vyšetrovací spis bol na prokuratúru doručený až dňa 10. apríla 2013, a preto týmto dňom podľa § 76 ods. 10 Tr. por. plynie nová základná sedemmesačná lehota väzby. Je teda zrejmé, že zo strany vyšetrovateľa, resp. dozorujúceho prokurátora nemohlo dôjsť k prietahom v konaní vzhľadom na krátku dobu od vrátenia veci na došetrenie. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že sa vykonávajú priebežne úkony. Svedčia o tom zápisnice o výsluchoch svedkov K. S. z 30. apríla 2013 a T. P. z 2. mája 2013. Ďalší výsluch svedkyne – poškodenej Z. S. bol naplánovaný na 22. mája 2013.“

Z judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že v odôvodnení uznesenia o preskúmanie zákonnosti väzby nemusí dať súd odpoveď na všetky otázky, ale len na tie, ktoré sú podstatné pre záver o existencii zákonných dôvodov väzby (II. ÚS 38/05).

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre aj vo vzťahu k väzobným veciam zdôrazňuje, že odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno považovať síce za krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia (napr. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08).

Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje iba na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách,

pričom nesmie ísť o takú interpretáciu a aplikáciu právnych noriem, ktorá by bola arbitrárna alebo zjavne neopodstatnená (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 228/05).

Ústavný súd nie je oprávnený posudzovať zákonnosť rozhodnutia, proti ktorému bola ústavná sťažnosť podaná. Jeho úlohou je zistene, či napadnutým rozhodnutím bolo porušené označené základné právo. Ústavný súd preto považoval za potrebné zaoberať sa nie zákonnou právnou argumentáciou, ktorou bola odôvodňovaná opodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ale iba jej ústavnoprávnymi aspektami (I. ÚS 59/97).

Ústavný súd nezistil taký výklad ustanovení citovaných v označenom rozhodnutí najvyššieho súdu a ich uplatnenie vo veci sťažovateľa, ktorý by mohol vyvolať nezlučiteľné účinky s ústavou. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neopodstatnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným.

Vzhľadom na už uvedené dôvody ústavný súd vyslovil, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená, a preto ju odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu sa pripája odlišné stanovisko sudcu Lajosa Mészárosa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2013